

Minister Zdrowia

EZZPP.541.177.2026.ZM
Warszawa, 01 lipca 2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,
w odpowiedzi na zapytanie poselskie nr 17099 Posa na Sejm RP Janusza Cieszyńskiego w sprawie polskiej wersji wytycznych iRefer, proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Pytanie 1. Jakie działania podjęło Ministerstwo Zdrowia oraz Narodowy Fundusz Zdrowia w celu wykorzystania wytycznych iRefer do optymalizacji jakości i liczby badań obrazowych w publicznym systemie ochrony zdrowia?

Odpowiedź: Obecnie prowadzone są prace przez Zespół do spraw wypracowania rekomendacji związanych z poprawą jakości i dostępności badań w diagnostyce obrazowej (dalej jako „Zespół”), powołany Zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 kwietnia 2026 r. (Dz. Urz. poz. 31). Zgodnie z przedmiotowym zarządzeniem do zadań Zespołu należy opracowanie rekomendacji dotyczących:

- 1) dostępności badań obrazowych, w tym badań z użyciem promieniowania jonizującego;
- 2) sposobu organizacji świadczeń opieki zdrowotnej obejmujących badania z użyciem promieniowania jonizującego, w szczególności w kontekście bezpieczeństwa pacjentów – w zakresie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 3) standardu kierowania na wybrane badania obrazowe w ramach dobrej praktyki klinicznej oraz struktury opisu lub interpretacji badania radiologicznego dla wybranych wskazań, lub lokalizacji narządowych;
- 4) rozwiązań związanych z wykorzystaniem nowych technologii, zmian organizacyjnych lub warunków wymaganych dla realizacji świadczeń gwarantowanych z zakresu diagnostyki obrazowej.

W ramach prac Zespołu prowadzone są intensywne prace analityczne i organizacyjne. Posiedzenia Zespołu odbywają się cyklicznie, w trybie cotygodniowym. Ministerstwo Zdrowia udostępnia bezpłatnie na stronach internetowych wskazane wytyczne lekarzom kierującym na badania obrazowe.

Aktualny system wdrażania wytycznych iRefer jest jednym z kilku systemów wspomagania decyzji diagnostycznych, w związku z czym wskazany przez Pana Posła Janusza Cieszyńskiego system nie stanowi jedyne narzędzia, które może być wykorzystywane w Polsce.

Obecnie w Polsce bezpłatnie udostępnione jest przez Ministerstwo Zdrowia oraz Krajowe Centrum Ochrony Radiologicznej w Ochronie Zdrowia opracowanie pt. „Wytyczne dla lekarzy kierujących na badania obrazowe” w wersji on-line. Publikacja dostępna jest pod

adresem:

<https://www.gov.pl/web/zdrowie/wytyczne-dla-lekarzy-kierujacych-na-badania-obrazowe>

. Opracowanie stanowi tłumaczenie brytyjskich wytycznych „iRefer: Making the best use of clinical radiology. 8th edition”, przygotowanych przez Royal College of Radiologists w Londynie.

Publikacja jest przewodnikiem dla lekarzy kierujących na badania obrazowe oraz lekarzy klinicystów i umożliwia wybór właściwego badania obrazowego dla danego problemu klinicznego. Stosowanie wytycznych w praktyce lekarskiej pozwala na bardziej efektywne wykorzystanie współczesnych technik obrazowania diagnostycznego, przy jednoczesnym ograniczeniu narażenia pacjenta na promieniowanie jonizujące.

Celem wytycznych jest wsparcie lekarza w wyborze najbardziej właściwego badania obrazowego dla konkretnego problemu klinicznego, przy jednoczesnym ograniczaniu nieuzasadnionej ekspozycji pacjenta na promieniowanie jonizujące.

Wytyczne stanowią narzędzie wspomagające podejmowanie decyzji diagnostycznych. Dla każdego problemu zdrowotnego wskazują:

- badanie będące metodą pierwszego wyboru,
- badania alternatywne,
- sytuacje, w których wykonanie badania nie jest wskazane,
- poziom dowodów naukowych dla poszczególnych rekomendacji,
- poziom ekspozycji pacjenta na promieniowanie.

Aktualne wydanie obejmuje ponad 280 scenariuszy klinicznych, podzielonych na 11 obszarów, w tym m.in.:

- neurologię,
- urazy,
- onkologię,
- choroby piersi,
- układ mięśniowo-szkieletowy,
- klatkę piersiową,
- układ pokarmowy,
- układ moczowo-płciowy,
- ginekologię i położnictwo,
- radiologię zabiegową,
- pediatrię.

Wytyczne są szczególnie przydatne dla lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, ponieważ umożliwiają:

- ograniczenie liczby nieuzasadnionych skierowań,
- szybsze kierowanie pacjentów na właściwe badania,
- skrócenie ścieżki diagnostycznej,
- spełnienie wymagań w zakresie ochrony radiologicznej pacjenta.

Wytyczne nie zastępują oceny klinicznej i mają charakter rekomendacji opartych na dowodach naukowych. Lekarz może od nich odstąpić w szczególności w przypadku, gdy:

- sytuacja kliniczna pacjenta jest nietypowa,
- występują choroby współistniejące,
- istnieją lokalne ograniczenia w dostępności badań,
- konieczne jest pilne postępowanie diagnostyczne.

Pytanie 2. Czy wytyczne iRefer zostały zintegrowane z procesem wystawiania e-skierowań w serwisie gabinet.gov.pl lub w innych systemach IT dla lekarzy? Jeżeli tak, w jakim zakresie i od kiedy?

Odpowiedź: Wytyczne, o których mowa nie są zintegrowane z procesem wystawiania e-skierowań i ich użycie stanowi element opcjonalny w procesie wystawiania skierowania.

Pytanie 3. Ile e-skierowań na badania obrazowe wystawiono w 2024 i 2025 r. oraz w I kwartale 2026 r.? Proszę o dane w podziale na rodzaj badania (RTG, TK, MR, USG) oraz na koszty świadczeń poniesione przez NFZ.

Odpowiedź:

Liczba skierowań na badania obrazowe:

Rok	Rodzaj obrazowania	Liczba skierowań
2024	RM	1 618 345
2024	RTG	1 205 002
2024	TK	1 254 042
2024	USG	857 158
2025	RM	1 830 672
2025	RTG	1 384 429
2025	TK	1 377 478
2025	USG	1 353 868
2026	RM	491 300
2026	RTG	389 734
2026	TK	367 576
2026	USG	437 536

Koszty Narodowego Funduszu Zdrowia w podziale na zakres świadczenia diagnostycznego:

Rok	Kod produktu kontraktowego	Rodzaj obrazowania	Koszty NFZ
2024	02.7220.072.02	TK	1 040 455 506
2025	02.7220.072.02	TK	1 162 142 450
2026	02.7220.072.02	TK	257 918 664
2024	02.7250.072.02	RM	1 764 422 835
2025	02.7250.072.02	RM	2 046 372 498
2026*	02.7250.072.02	RM	438 396 431

* Jako koszt świadczeń poniesionych przez Narodowy Fundusz Zdrowia w latach 2024 i 2025 przyjęto ostateczną wartość umów, natomiast dla I kwartału roku 2026 przyjęto wartość świadczeń rozliczonych. Zakresy zamieszczone w zestawieniu dotyczą rezonansu magnetycznego i tomografii komputerowej. W przypadku badań USG i RTG należy zauważyć, że z uwagi na ich relatywnie niższy koszt, nie posiadają one dedykowanych produktów oraz zakresów.

Pytanie 4. Czy ministerstwo i NFZ prowadzą monitoring zgodności wystawianych skierowań z wytycznymi iRefer? Jeżeli tak, jakie są jego wyniki?

Odpowiedź: Ministerstwo Zdrowia nie prowadzi monitoringu zgodności wystawianych skierowań z wytycznymi iRefer.

Pytanie 5. Czy ministerstwo zlecało analizy szacunkowych oszczędności i korzyści zdrowotnych możliwych do uzyskania przy konsekwentnym stosowaniu wytycznych iRefer w skali kraju? Jeżeli tak, proszę o ich wyniki.

Odpowiedź: Ministerstwo Zdrowia nie zlecało analizy szacunkowych oszczędności i korzyści zdrowotnych możliwych do uzyskania przy konsekwentnym stosowaniu wytycznych iRefer w skali kraju.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Tomasz Maciejewski
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/